

Asia: VN/1088/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (lukio- ja ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksut EU/ETA-valtioiden ulkopuolisille ja ammatillisen koulutuksen tilauskoulutus)

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnon keskeinen sisältö

AEL-Amiedu Oy, Taitotalo puoltaa lakiesitystä tilauskoulutuksen avaamisesta EU- ja ETA-maiden kansalaisille sekä lukuvuosimaksujen käyttöönotosta EU- ja ETA-maiden ulkopuolisille henkilöille. Kannatamme ehdotusta tilauskoulutusta koskevien säädösten muuttamista siten, että opiskelijoiden oikeuksista ja velvollisuuksista sovitaan nykyistä tarkemmin. Näemme tilauskoulutuksen kaupallisena mahdollisuutena Suomelle, sillä suomalainen koulutus tunnetaan maailmalla korkeasta laadustaan. Tilauskoulutus tuottaa lisäksi osaavaa työvoimaa suomalaisille yrityksille, sillä merkittävä osa opiskelijoista työllistyy Suomessa.

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

Lakiesityksessä ehdotetaan, että tilaajan tulisi olla taho, jolla on oma, todellinen intressi koulutuksen tilaamiseen ja rahoittamiseen, ”välittäjäyritystä” ei voisi enää käyttää. Miten laissa ehdotettu todellinen intressi määritellään ja todennetaan? Onko se koulutuksen järjestäjän vastuulla? Miten varmistetaan, että tilaaja osallistuu opiskelijoiden kouluttamiseen omin taloudellisin panoksin, kuten lakiesityksessä ehdotetaan? Taitotalon näkemyksen mukaan tilauskoulutuksen järjestäminen mm. palvelun myynnin ja markkinoinnin osalta edellyttää kohdemaan hyvää tuntemusta ja usein työhön tarvitaan paikallinen yritys yhteistyökumppanina (ns. agentti). Pidämme hyvänä, että tilauskoulutuksen markkinointiyhteistyö ulkomaalaisen agentin kanssa olisi jatkossakin mahdollista. Puollamme ajatusta, että tulevaisuudessa opiskelija voisi hakeutua tilauskoulutukseen omaehtoisesti vapaan hakeutumisen kautta.

Taitotalo puoltaa näkemystä, että tilauskoulutusta EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta ei tarvitse järjestää voittoa tavoittelemattomasti. Koulutuksen järjestämisen kustannukset vaihtelevat paljon Suomen sisällä ja näin myös tilauskoulutuksen hinnan tulee voida vaihdella koulutuksen järjestäjien välillä. Taitotalo kannattaa markkinaehtoista hinnoittelua, sillä tilauskoulutus ei kilpaile

valtionosuudella tuotettavan koulutuksen resursseista tai kohderyhmästä. Tilauskoulutuksen tulisi mielestämme olla markkinaehtoista liiketoimintaa, josta on hyötyä Suomelle ja Suomeen tuleville opiskelijoille.

Lakiesityksen mukaan opiskelijalta voitaisiin periä opiskelijan lähtömaan elinkustannuksiin nähden kohtuullisia lukuvuosimaksuja. Taitotalo näkee, että ehdotettu laki asettaisi opiskelijat eriarvoiseen asemaan heidän lähtömaansa perusteella ja että koulutuksen markkinointi ja hinnoittelu olisi vaikeaa eri kohderyhmille. Taitotalo näkee myös lukuvuosimaksullisuuden piiriin kuuluvat henkilöt yksilöinä, jotka ovat kiinnostuneita hankkimaan koulutusta Suomesta, aivan samoin, kun tuhannet suomalaiset kouluttautuvat itse ulkomailla. Tilauskoulutusopiskelijat tulevat usein kehittyvistä maista, mutta se ei tarkoita, että kaikilla samasta maasta tulevilla opiskelijoilla olisi sama (alhainen) maksukyky.

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen tilauskoulutusta koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien ammatillisen koulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

Puollamme ehdotusta lukuvuosimaksujen käyttöönotosta EU- ja ETA-maiden ulkopuolisille kansalaisille. Ehdotus laajentaa koulutuksen järjestäjän rahoituspohjaa ja vapauttaa valtionosuuksia suomalaisille ja EU/ETA-alueen opiskelijoille.

Pidämme kannatettavana, että tilauskoulutusopiskelijat eivät jatkossa voisi vaihtaa valtionosuudella rahoitettavaan koulutukseen kesken opintojen.

Lausuntonne koskien lukiokoulutuksen lukuvuosimaksuja koskevia ehdotuksia

-

Lausuntonne koskien rahoituslain muutoksia

Miten varmistetaan kuntien ja kuntayhtymien markkinaperusteinen hintataso tilauskoulutuksessa? Kuka valvoo, miten mahdollisiin markkinahäiriöihin puututaan? Mikä on markkinan hintataso, kun koulutuksen järjestäjät saavat hinnoitella tilauskoulutuksen itsenäisesti.

Lausuntonne koskien oppivelvollisuuslakiin ehdotettavaa muutosta

-

Lausuntonne koskien tiedonvaihto-oikeuksia

Tiedonvaihdon tulee olla helppoa ja nopeaa eikä se saisi lisätä koulutuksen järjestäjän hallinnollista työtä kohtuuttomasti. Koulutuksen järjestäjän tulisi kyetä arvioimaan kustannukset etukäteen. Tilauskoulutuksen sääntelyn epätarkkuus voi aiheuttaa ennakoimattomia taloudellisia vastuita (esim. rahoituksen vastuukysymysten ja keskeyttämiskorvausten osalta).

Manninen Nuutti
AEL-Amiedu Oy, Taitotalo